

(Elforsyning)

Frederiksborggade 15

1360 København K

Tlf 33 95 57 85

Fax 33 95 57 99

www.ekn.dk

ekn@ekn.dk

KLAGE FRA Viby Net A/S over
AFGØRELSE FRA Energitilsynet af 23. september 2002
OM Forhøjelse af indtægtsrammen i medfør af by-land-korrektionsfaktoren

31. marts 2004

J.nr.: 11-118

Eksp.nr.: 14710

TAT

NÆVNETS Formand, professor, cand.jur. Christen Boye Jacobsen
SAMMEN- Næstformand, professor, dr.polit., Chr. Hjorth-Andersen
SÆTNING Professor, dr.scient.adm. Ole Jess Olsen
I SAGEN Konsulent, civiling., Knut Berge
Direktør, cand.polyt. Poul Sachmann

Sagen er indbragt for Energiklagenævnet ved brev af 14. oktober 2002 fra Viby Net A/S, Viby J. Klagen vedrører Energitilsynets afgørelse af 23. september 2002, ved hvilken Energitilsynet afslog en anmodning om at forhøje selskabets indtægtsramme ved dispensation i medfør af § 38 i bekendtgørelse nr. 944 af 29. oktober 2001 om indtægtsrammer og åbningsbalancer for netvirksomheder og transmissionsvirksomheder med elforsyningsnet på 150 kV og derunder, herefter "indtægtsrammebekendtgørelsen".

Tilsynet afviste at dispensere ved anvendelsen af den såkaldte korrektionsfaktor for kundetæthed (også omtalt som by-land-korrektionsfaktor eller city-korrektionsfaktor), som tager højde for et selskabs kundetæthed og øgede omkostninger ved at operere i byområder frem for i landområder, for så vidt angår Viby Net A/S, som har en høj andel af kollektivt aflæste kunder (større boligkomplekser), nemlig 21 %.

I det væsentlige drejer klagen sig om, hvorvidt disse omkostninger er væsentlige i størrelse, og om anvendelsen af målere som parameter ved beregningen af korrektionsfaktoren stiller selskaberne væsentlig ringere end øvrige net-selskaber i forbindelse med den gennemførte sammenligning (benchmarking).

Energitilsynet fremkom den 10. februar 2003 med en redegørelse for sagen, som har været forelagt Viby Net A/S.

Sagens omstændigheder

I henhold til elforsyningslovens § 70, stk. 2, jf. indtægtsrammebekendtgørelsens § 3 meddeler Energitilsynet hvert netselskab et individuelt effektivitetskrav. I december 2001 fastsatte Energitilsynet Viby Net A/S' individuelle effektivitetskrav til 3,5 % for 2002 og 8 % for 2003.

Viby Net A/S' ansøgning om forhøjelse af indtægtsrammen

Den 19. april 2002 ansøgte Viby Net A/S tilsynet om forhøjelse af indtægtsrammen. Af netselskabets brev fremgår:

"Viby Net A/S har netop et usædvanligt stort antal kollektivt aflæste forbrugere, og den City-korrektionsfaktor, der gøres brug af for vores selskab, er derfor betydeligt lavere end den burde være. [...]

Økonomiske konsekvenser

Viby Net A/S har i dag 2524 kollektivt aflæste forbrugere ud af en samlet kundemasse på 12.300 svarende til 21 %. Forbrugere, som aflæses via kollektive målere, betaler en reduceret abonnementsbetaling, som afspejler de reducerede omkostninger. Der ydes p.t. en rabat på 90 kr. excl. moms pr. lejlighed for de kollektivt aflæste forbrugere ud af et abonnement på 500 kr. excl. moms. Rabatten afspejler vores sparede omkostninger til afskrivning af målere, porto og administration ved at håndtere afregningen kollektivt. Sammenlignes de sparede omkostninger for en kollektivt aflæst kunde med den samlede omkostning [for] en typisk privatforbruger, udgør besparelsen ca. 10 %. Omkostninger, der dækkes via kundegruppens abonnementsbetaling og nettarif. Vi har således som netselskab ingen væsentlig besparelse som følge af, at en stor andel af vores forbrugere er kollektivt aflæste. Vi finder derfor, at anvendelsen af målere og ikke af forbrugere i forbindelse med beregning af City-korrektionsfaktoren stiller os væsentlig ringere end de øvrige netselskaber [...]."

Energitilsynets afgørelse

Energitilsynet traf den 23. september 2002 afgørelse i sagen. Afgørelsen konkluderer:

"Energitilsynet finder ikke, at Viby Net A/S stilles væsentligt ringere end andre selskaber og tilsynet kan dermed ikke imødekomme ansøgningen om forhøjelse af omkostningsrammen [...]."

31. marts 2004

J.nr.: 11-118

Eksp.nr.: 14710

TAT

Side 2 af 19

Fra det notat af 11. september 2002, der begrundet tilsynets afgørelse i Viby Net A/S' sag og i den parallelle sag vedr. Brabrand Net A/S, der også foreligger parallelt for Energiklagenævnet (nævnets j.nr. 11-119), citeres:

- "1. Viby Net A/S og Brabrand Net A/S har medio april 2002 ansøgt Energitilsynet om forhøjelse af selskabets omkostningsramme jf. § 38 i bekendtgørelse nr. 944 af 29. oktober 2001 om indtægtsrammer og åbningsbalancer for netvirksomheder mv..
2. Af ansøgningen fremgår det, at en stor del af selskabernes kunder aflæses kollektivt og dermed er repræsenteret ved færre målere end der er fysiske kunder. I benchmarkmodellen er det målere der dæmper effektivitetskravene.
3. For Viby Net A/S er det 21% af selskabets kunder som aflæses kollektivt og for Brabrand Net A/S er det 37%.
4. Selskaberne ansøger derfor om, at få hævet omkostningsrammen med et beløb, som modsvarer de skærpede krav selskaberne stilles overfor i benchmarkingen i forhold til selskaber uden kollektiv aflæsning.
5. Imidlertid anfører selskaberne også, at det store antal kollektiv aflæste kunder har betydet driftsbesparelser i selskaberne, der er mindst lige så store som de skærpede krav.
6. Notatet er fremsendt til selskaberne i høring d. 19. august 2002 med høringsfrist d. 9. september 2002. I høringssvarene anfører Viby Net, at selskabets sparede udgifter bør tillægges selskabets omkostningsramme. Dette ville imidlertid stride mod bekendtgørelsens princip om at kun faktiske omkostninger kan medregnes.
7. Brabrand Net kan ikke forstå, at selskabet har så høje effektivitetskrav, når selskabets priser generelt er lave. Dette argument har ikke direkte konsekvens for selskabets klage, men diskuteres i øvrigt senere.

Afgørelse

8. Det meddeles Viby Net A/S og Brabrand Net A/S, at Energitilsynet finder, at selskaberne ikke stilles væsentlig ringere end andre selskaber og tilsynet dermed ikke kan imødekomme ansøgningen om forhøjelse af omkostningsrammen jf. § 38 i bekendtgørelse nr. 944 af 29. oktober 2001 om indtægtsrammer og åbningsbalancer mv.

Sagsfremstilling

9. Energitilsynet har [4.] december 2001 udmeldt effektivitetskrav til Viby Net på hhv. 3,5% for år 2002 og 8% for år 2003 og en samlet effektivitet på 60%, jf. § 33 i bekendtgørelse nr. 944 af 29.

31. marts 2004

J.nr.: 11-118

Eksp.nr.: 14710

TAT

Side 3 af 19

oktober 2001 om indtægtsrammer og åbningsbalancer for netvirksomheder mv.

10. Brabrand Net har ligeledes fået udmeldt effektivitetskrav på hhv. 1,5% for år 2002 og 4% for år 2003 og en samlet effektivitet på 68%.

11. Beregningen af effektivitetskravene er baseret på netvolumenmodellen, som er beskrevet i Vejledning om fastsættelse af individuelle effektivitetskrav for elnet- og transmissionsvirksomheder af 4. december 2001, [hvis foregående version af 14. november 2001 blev] godkendt på Energitilsynets møde d. 26. november 2001.

12. Af vejledningen [kapitlet 'Metode til beregning af individuelle effektivitetskrav, afsnit B 'City-korrektion af benchmarking', citeret nedenfor] fremgår det, at der i beregningen af de individuelle effektivitetskrav skal foretages en by-land korrektion, som tager højde for selskabets kundetæthed og dermed øget omkostninger ved at operere i byområder fremfor landområder, jf. § 31, stk. 5 i bekendtgørelse nr. 944 af 29. oktober 2001 om indtægtsrammer og åbningsbalancer for netvirksomheder mv.

13. "I beregningen af netvolumen indgår endvidere en korrektionsfaktor, som skal tage højde for, at virksomheder, som opererer i byområder, alt andet lige, har større omkostninger end virksomheder, som opererer i landområder. Korrektionen sker ved, at den enkelte virksomheds netvolumen multipliceres med en korrektionsfaktor, hvis størrelse afhænger af selskabets kundetæthed." [jf. ovenfor anførte sted]

14. Kundetætheden beregnes ved at tage antallet af målere og dividere med summen af [længden af] 0,4kV kabler og 0,4kV ledninger.

15. Selskaberne fremfører, at de har et usædvanligt stort antal kollektivt aflæste forbrugere, og den korrektionsfaktor, der gøres brug af for deres selskaber er betydelig lavere end den burde være.

16. Det store antal kollektivt aflæste forbrugere er for størstedelens vedkommende placeret i større boligkomplekser fra sidst i 60'erne. På etableringstidspunktet var det et ønske fra bygherren, at netselskabet ikke opsatte individuelle målere, og dette ønske modsatte netselskabet sig ikke.

17. Viby Net har i dag 2.524 kollektivt aflæste forbrugere ud af en samlet kundemasse på 12.300 forbrugere svarende til 21% og Brabrand Net har 2.956 kollektivt aflæste forbrugere svarende til 37% af deres samlede kundemasse på 7.975 forbrugere.

18. Kollektivt aflæste forbrugere får i dag en reduktion i deres abonnementsbetaling hos begge selskaber på hhv. 90 kr. af en

31. marts 2004

J.nr.: 11-118

Eksp.nr.: 14710

TAT

Side 4 af 19

samlet abonnementsbetaling på 500 kr. for Viby Net og 144 kr. [af en samlet abonnementsbetaling på 540 kr.] for Brabrand Net. Reduktionerne er baseret på selskabernes vurdering af selskabernes sparede omkostninger pga. den kollektive aflæsning.

19. Selskaberne mener, at de har en besparelse i de samlede omkostninger en enkelt kunde påfører selskabet svarende til punkt 18, ved at kunden er kollektiv aflæst. Omkostningerne dækkes af abonnementsbetalingen og nettariffen.

20. Selskaberne mener ikke, at besparelserne som følge af, at en stor del af deres forbrugere er kollektivt aflæst, er væsentlige i størrelse og de finder derfor, at anvendelsen af målere og ikke forbrugere i forbindelse med beregningen af korrektionsfaktoren stiller selskaberne væsentlig ringere end de øvrige netselskaber i forbindelse med den gennemførte benchmarking.

21. Derfor ansøger Viby Net og Brabrand Net om en forhøjelse af omkostningsrammen, som modsvarer de skærpede krav, selskaberne stilles overfor i benchmarkingen i forhold til selskaber uden kollektiv aflæsning.

22. Viby Net A/S har i brev af 5. september 2002 afgivet høringsvar i sagen.

23. Brabrand Net A/S har i brev af 6. september 2002 afgivet høringsvar i sagen.

31. marts 2004

J.nr.: 11-118

Eksp.nr.: 14710

TAT

Side 5 af 19

Begrundelse

24. For at få et billede af selskabernes økonomiske situation, kan selskabets omkostningsramme mv. betragtes:

	2000	2001	2002	2003
Viby Net A/S				
Omkostningsramme	10.239.789	10.150.589	8.820.209	7.938.001
Faktiske omk.	9.851.646	8.789.051	-	-
Indtægter*	16.012.231	17.474.648	-	-
Indtægtsramme	20.933.692	21.577.695	-	-
Brabrand Net A/S				
Omkostningsramme	5.629.814	5.578.321	5.166.421	4.861.399
Faktiske omk.	5.396.642	5.902.589	-	-
Indtægter*	11.649.176	14.686.708	-	-
Indtægtsramme	12.991.256	17.217.687	-	-

* skal dække hele indtægtsrammen og ikke kun omkostningsrammen. Indtægtsrammen er det beløb, det er tilladt for selskabet, at opkræve hos forbrugerne. En evt. forskel mellem indtægtsrammen og indtægter vil være en under/overdækning.

25. Det ses, at selskabernes omkostningsramme er faldende med størst tendens i 2002 og 2003. Dette skyldes bl.a. effektivitetskravene i årene 2002 og 2003, samt at der i beregningen af omkostningsrammen tages udgangspunkt i et lavere og mere realistisk niveau for driftsomkostningerne (faktiske 2000-tal i stedet for 1998-tal) for 2002 og 2003.

26. For år 2000 har Viby Nets omkostninger været mindre end hvad indtægtsrammereguleringen tillader. Selskabet har samtidig opkrævet 4.921.461 kr. for lidt og har derfor en underdækning, som senere kan opkræves af forbrugerne. Brabrand Nets omkostninger i år 2000 har ligeledes været mindre end hvad indtægtsrammen tillader og har samtidig opkrævet 1.342.080 kr. mindre end indtægtsrammens størrelse og har derfor ligeledes en underdækning, som selskabet senere kan opkræve hos forbrugerne.

27. Brugen af antal målere i stedet for antallet af kunder i benchmarkingen vil have følgende økonomiske konsekvenser for selskaberne:

Individuelle effektivitetskrav	2002 i kr.	2003 i kr.	2002 i pct.	2003 i pct.
Viby Net				
Nuværende # målere	330.289	777.123	3,5 %	8 %
Ved at bruge # kunder	235.921	486.304	2,5 %	5 %
Difference	94.368	290.819	1 %	3 %
Brabrand Net				
Nuværende # målere	81.204	221.362	1,5 %	4 %
Ved at bruge # kunder	0	0	0 %	0 %
Difference	81.204	221.362	1,5 %	4 %

28. En ændring af beregningen vil altså give Viby Net mulighed for at opkræve hhv. 94.368 kr. og 290.819 kr. mere i 2002 og 2003 og Brabrand Net vil kunne opkræve hhv. 81.368 kr. [rette- ligt kr. 81.204] og 221.362 kr. mere i 2002 og 2003.

31. marts 2004

J.nr.: 11-118

Eksp.nr.: 14710

TAT

Side 6 af 19

29. Viby Net giver kollektivt aflæste forbrugere en rabat på 90 kr., hvilket svarer til en årlig rabat i alt på 227.160 kr..

30. Brabrand Net giver ligeledes de kollektivt aflæste forbrugere en rabat, som er på 144 kr., hvilket svarer til en årlig rabat på i alt 425.664 kr.

31. Selskabernes givne rabatter er deres egne vurderinger af besparelserne ved at have kollektiv aflæsning frem for individuel aflæsning.

32. [Af] Ovenstående i punkt 27 fremgår de økonomiske konsekvenser for selskaberne ved, at benchmark modellen ikke tager kollektivt aflæste kunder med individuelt i beregningerne. Konsekvensberegningerne sker konkret ved at antallet af målere udskiftes i effektivitetsberegningerne med antallet af kunder (oplyst af selskabet), hvorefter der beregnes nye krav.

33. I det nuværende system får selskaberne en omkostningsramme til dækning af de omkostninger der er forbundet ved at have et antal kunder svarende til antallet af målere, samt dækning af alle andre omkostninger.

34. Viby Net vurderer, at de kollektive kunder (som ikke fremgår af antal målere) giver selskabet en årlig besparelse på 227.160 kr. og Brabrand Net vurderer, at de har en årlig besparelse på 425.664 kr.

35. Såfremt der i beregningerne af effektivitetskravene tages udgangspunkt i antallet af kunder i stedet for målere ville begge selskaber få en forøgelse af omkostningsrammen i år 2003 (hvor effekten er størst pga. større krav) på hhv. 290.819 kr. for Viby Net og 221.362 kr. for Brabrand Net. Med andre ord betyder den nuværende regulering, at der stilles krav om, at selskaberne har færre omkostninger end sammenlignelige selskaber.

36. Det har selskaberne imidlertid også, jf. punkt 33. Samlet set koster det Viby Net 63.659 kr. i år 2003, at modellen ikke bruger antal kunder men antal målere i beregningen af effektiviteten, set i forhold til selskabets egen vurdering af de reelle besparelser. I år 2002 derimod "sparer" selskabet 132.792 kr., idet modellen beregner en mindre besparelse end selskabets egen vurdering. Brabrand Net "sparer" 204.302 kr. i år 2003 og 344.460 kr. i år 2002.

37. Derfor er ikke grundlag for at sige, at selskaberne stilles væsentlig ringere end andre selskaber, jf. § 38 i bekendtgørelse nr. 944 af 29. oktober 2001 om indtægtsrammer og åbningsbalancer mv., som ikke har kollektivt aflæste kunder.

31. marts 2004

J.nr.: 11-118

Eksp.nr.: 14710

TAT

Side 7 af 19

38. Viby Net A/S har i brev af 5. september 2002 afgivet hørings-svar i sagen [...].

39. Af høringssvaret fremgår det, at Viby Net ikke er enig i [til-syns-]sekretariatets beregninger af konsekvenserne for selskabet.

40. Selskabet har selv foretaget 2 beregninger for at belyse de økonomiske konsekvenser af, at benchmarkmodellen bruger antallet af målere i stedet for antallet af kunder, som parameter.

41. Den første beregning er identisk med den gældende metode, dvs. den økonomiske oversigt der er vist i punkt 24. I den anden beregning har selskabet tillagt de sparede omkostninger på 227.160 kr. til selskabets ramme og samtidig anvendt antallet af kunder i stedet for målere, dvs. brugt benchmarket som angivet i punkt 27 under # kunder.

42. Selskabet kommer hermed frem til, at Energitilsynets fremgangsmåde koster dem ca. 230.000 kr. hvert år i perioden 2000-2003.

43. Sekretariatet skal bemærke, at den valgte beregningsmetode 2 ikke er korrekt, idet de sparede omkostninger bliver tillagt omkostningsrammen. Omkostningsrammen i 2000 og 2001 er givet ved selskabets faktiske omkostninger i 1998 ganget med inflationen og omkostningsrammen i 2002 og 2003 er selskabets faktiske omkostninger i 2000 ganget med inflationen [jf. indtægtsrammebekendtgørelsens §§ 14, stk. 1 og 2 og 21, stk. 1 og 2]. De sparede omkostninger vil på intet tidspunkt skulle tillægges omkostningsrammen og såfremt de tages ud i beregning 2, så er der en difference på ca. 5.000 kr. hvert år.

44. De af sekretariatet foretagne konsekvensberegninger i punkt 27 viser præcis hvad forskellen for selskabet vil være. I værste tilfælde koster den anvendte metode Viby Net 290.819 kr., men da selskabet selv bemærker at de sparer 227.160 kr. på at antallet af målere er mindre end antallet af kunder, er den økonomiske konsekvens langt mindre, nemlig maksimalt 63.659 kr.

Brabrand Net A/S' høringssvar og bemærkninger hertil

45. Brabrand Net A/S har i brev af 6. september 2002 afgivet høringssvar i sagen [...]

46. Af høringssvaret fremgår det, at Brabrand Net ikke er enig i sekretariatets benchmark i det hele taget. Modellen er udarbejdet i samarbejde med eksterne konsulenter, og herefter forelagt branchen.

47. Der er på intet tidspunkt blevet anket over brugen af netvolumenmodellen, som den er beskrevet i vejledningen af 4. december 2001, dog har ét enkelt selskab anket sine individuelle krav, men ankenævnet har stadfæstet tilsynets afgørelse [jf. Energikla-

31. marts 2004

J.nr.: 11-118

Eksp.nr.: 14710

TAT

Side 8 af 19

genævnets afgørelse af 4. september 2002, j.nr. 97-2301-0108 vedrørende Vestjyske Net A/S].

48. Mht. sammenhængen mellem prisen og effektiviteten, så er der mange ting som ligger til grund for elprisen. Den transporterede mængde er bl.a. en væsentlig faktor, som gør at der ikke umiddelbart er sammenhæng mellem effektiviteten og prisen. Desuden er over/underdækningen også en faktor, som kan sløre prissammenligningerne.

49. Netvolumenmodellen inddrager ikke forsyningssikkerheden og derfor vil dette heller ikke være udslagsgivende i benchmarkingen.”

Klagen til Energiklagenævnet

Af klagen af den 14. oktober 2002 fra Viby Net A/S fremgår bl.a.:

”I Energitilsynets afgørelse holdes netselskabets mindre omkostninger, som følge af kollektivt aflæste målere, op mod den direkte virkning på city-korrektionsfaktoren. Forholdet om et selskab har kollektivt eller individuelt aflæste målere har imidlertid også indflydelse på omkostningsrammen, og Energitilsynets fremgangsmåde giver derfor ikke det fulde billede af de økonomiske effekter. Til vurdering af de samlede økonomiske konsekvenser for Viby Net A/S bør Energitilsynet gennemføre to beregninger af vor omkostningsramme, hhv. med og uden kollektivt aflæste målere. I sidstnævnte beregning forhøjes Viby Net A/S’ faktiske omkostninger i 2000 med kr. 227.160,00 svarende til de faktiske omkostninger, et selskab som Viby Net A/S ville have uden kollektiv måling. En gennemførelse af disse beregninger vil sandsynliggøre, om ”Energitilsynets afgørelse om, at Viby Net A/S ikke stilles væsentligt ringere end andre selskaber” er korrekt.

[...] Energitilsynets sagsfremstilling [...] tager udgangspunkt i, at antallet af målere afspejler omkostningerne i forbindelse med udskrivelse af faktura m.v. Energitilsynet forholder sig dog ikke til kernen i sagen: Antal målere er i Vibys og Brabrandts tilfælde helt utilstrækkeligt som approksimation for fordyrende omkostninger ved at drive net i tæt bebyggede områder. [Der] vedlægges P.A. Consulting Groups notat af 20. september 2000 til Energistyrelsen.”

Omhandlede notat af 20. september 2000 fra P.A. Consulting Group indeholder en analyse af, om antallet af målere eller kunder er den mest afgørende omkostningsdriver. Notatet konstaterer, at omkostninger, som knytter sig til målere, omfatter aflæsning/registrering af forbrugsdata, vedligeholdelse, kontrol og afskrivninger. Omkostninger, der knytter sig til kunder, omfatter ud-

31. marts 2004

J.nr.: 11-118

Eksp.nr.: 14710

TAT

Side 9 af 19

sendelse af faktura, betalingsregistrering, inkasso og håndtering af kundenhenvendelser. Notatet konkluderer, at kunder bør benyttes som omkostningsdriver, idet kundeomkostningerne ifølge notatet er betydeligt større end måleromkostninger.

Parternes supplerende indlæg

Energitilsynet fremkom den 10. februar 2003 med bemærkninger til klagen fra Viby Net A/S. Heraf fremgår bl.a.:

”Det juridiske grundlag for Energitilsynets afgørelse

Energitilsynets begrundelse for, at behandle en ansøgning om forhøjelse af omkostningsrammen bygger på, at Energitilsynet jf. Elforsyningslovens § 70 skal fastsætte indtægtsrammer for elnet- og transmissionsvirksomhederne.

De nærmere regler herom er fastsat i [indtægtsrammebekendtgørelsen] der giver grundlaget for behandling af dispensationsansøgninger. Sektorens omkostninger deles af bekendtgørelsen op i en del, der udsættes for effektivitetskrav, og en del der ikke skal effektiviseres. Indtægtsrammerne regulerer de samlede omkostninger.

Ifølge Elforsyningslovens § 70 skal Energitilsynet fastsætte indtægtsrammer for elnetselskaberne.

I [indtægtsrammebekendtgørelsen] § 21, stk. 3 fremgår det, at indtægtsrammen reduceres med et generelt og et individuelt effektiviseringskrav.

Disse effektiviseringskrav udmøntes efter [indtægtsrammebekendtgørelsens] kapitel 6, hvoraf § 33 sætter rammerne for beregningerne af de individuelle krav og § 34 bestemmer, at metoden til beregningen skal offentliggøres. Tilsynet har med vejledningen af 4. december 2001 om fastsættelse af individuelle effektivitetskrav for elnet- og transmissionsvirksomheder [...] fastlagt og offentliggjort metoden.

Energitilsynet kan, jf. § 38 i [indtægtsrammebekendtgørelsen] beslutte at forhøje et selskabs omkostningsramme, hvis virksomheden ved beregning af indtægtsrammen stilles væsentlig ringere end andre virksomheder, og dette skyldes særlige forhold, som ikke kan lægges virksomheden til last.

Bemærkninger til klagerens indsigelser mod tilsynets afgørelse

[...]

[Vedr. klagepunktet vedrørende tilstrækkelig oplysning af de økonomiske konsekvenser:]

31. marts 2004

J.nr.: 11-118

Eksp.nr.: 14710

TAT

Side 10 af 19

Klager påstår, at Energitilsynet ikke har medtaget det fulde billede af de økonomiske effekter i afgørelsesgrundlaget.

Dette er forkert. Sekretariatet har fuldt ud belyst sagens økonomiske konsekvenser. Til støtte for dette gøres følgende anbringender gældende:

Det fremgår af tilsynsnotatet [afgørelsen af 11. september 2002], hvori de forskellige økonomiske konsekvenser beregnes og vurderes. Ved Energitilsynets behandling af sagen blev ligeledes fremlagt Viby Net A/S' egne beregninger af konsekvenserne, som fremgik af selskabets 2. høringssvar af 19. august 2002 [rettelig 5. september 2002].

Viby Net A/S fik sagsfremstillingen i høring første gang d. 6. august 2002 [...]. I det indkomne høringssvar [af 12. august 2002] anmodede Viby Net A/S sekretariatet om at revurdere den fremsendte indstilling, men havde ingen kommentarer til selve fremgangsmåden udover at korrigere nogle faktuelle fejl i beregningsgrundlaget.

Sagsfremstilling blev fremsendt i høring anden gang d. 19. august 2002 [...] og Viby Net A/S fremsendte høringssvar d. 6. september 2002 [rettelig 5. september 2002]. Af høringssvaret fremgår det, at Viby Net ikke var enig i sekretariatets beregninger af konsekvenserne for selskabet.

Selskabet havde selv foretaget to beregninger for at belyse de økonomiske konsekvenser af, at benchmarkmodellen bruger antallet af målere i stedet for antallet af kunder, som parameter.

Den første beregning var identisk med sekretariatets metode, som lå til grund for afgørelsen. I den anden beregning havde selskabet tillagt de sparede omkostninger - som følge af, at de havde mindre administration af kollektivt aflæste kunder - på 227.160 kr. til selskabets ramme og samtidig anvendt antallet af kunder i stedet for antallet af målere.

Selskabet kom hermed frem til, at Energitilsynets fremgangsmåde kostede dem ca. 230.000 kr. hvert år i perioden 2000-2003.

Den valgte beregningsmetode er dog ikke korrekt, idet selskabet tillægger de sparede omkostninger til omkostningsrammen.

Omkostningsrammen i 2000 og 2001 er givet ved selskabets faktiske omkostninger i 1998 ganget med inflationen, jf. § 14 i [indtægtsrammebekendtgørelsen].

Omkostningsrammen i 2002 og 2003 er selskabets faktiske omkostninger i 2000 ganget med inflationen, jf. § 21 i [indtægtsrammebekendtgørelsen].

31. marts 2004

J.nr.: 11-118

Eksp.nr.: 14710

TAT

Side 11 af 19

Såfremt de sparede omkostninger tages ud i beregning nr. 2 er der en difference på ca. 5.000 kr. hvert år. I værste tilfælde, nemlig år 2003, koster den anvendte beregningsmetode Viby Net A/S 290.819 kr., hvilket svarer til 1,3% af selskabets indtægtsramme, men som selskabet selv bemærker, så sparer de 227.160 kr. på, at antallet af målere er mindre end antallet af kunder og dermed er den økonomiske konsekvens langt mindre, nemlig maksimalt 63.659 kr., hvilket svarer til 0,3% af selskabets indtægtsramme.

En maksimal forringelse på 0,3% i forhold til andre selskaber er ikke væsentlig, ej heller er en forringelse på 1,3%, hvis man følger Viby Net A/S's egne beregninger.

[Vedr. klagepunktet vedrørende kunder eller måler som omkostningsdriver:]

Klager påstår, at antallet af målere i Viby Net A/S' tilfælde ikke er en god approksimation for fordyrende omkostninger ved at drive net i tæt bebyggede områder og at dette skal medtages i afgørelsen.

Dette er forkert. Til støtte for dette gøres følgende anbringender gældende: Selskabet angiver selv, at der er økonomisk gevinst ved at have kollektivt aflæste kunder.

Benchmarkingen måler selskabernes omkostninger ved at drive net i forhold til antallet af målere for netop at tage højde for de fordyrende omkostninger, der er ved at have mange kunder, som skal serviceres mv., [og] forskellen mellem at drive net i tæt bebyggede områder og landområder.

Mht. det første punkt erkender selskabet, at Tilsynets model er retvisende, idet selskabet har en væsentlig økonomisk besparelse ved at have kollektivt aflæste kunder og derfor er antallet af målere korrekt i den henseende. Besparelsen er på 277.160 kr.

Det andet punkt er selskabet ikke enig i er dækkende for deres tilfælde. Benchmarkmodellen har indbygget omkostningsdrivere, som angiver hvad et fysisk netaktiv koster at drive og vedligeholde, samt at anskaffe.

Modellen er baseret på, at selskaberne selv til Energitilsynet har angivet, hvilke netaktiver der ligger i hhv. city, by og landområder. Det er dyrest at drive og vedligeholde i cityområder og billigst i landområder. Benchmarkingen differentierer på de tre områder og dermed får Viby Net A/S i benchmarkingen også kompensation for de fleste fordyrende forhold, som der er ved at drive et net i tæt bebyggede områder i forhold til landområder.

De samlede økonomiske konsekvenser af, at Viby Net A/S har kollektivt aflæste kunder fremgår af tabel 1. Heri indgår begge

31. marts 2004

J.nr.: 11-118

Eksp.nr.: 14710

TAT

Side 12 af 19

ovenstående punkter. Der er taget udgangspunkt i "worst case" scenariet, at selskabet ingen besparelser har på at drive og vedligeholde et net med færre antal målere.

Tabel 1: Økonomiske konsekvenser af brugen af målere i stedet for kunder

Økonomiske konsekvenser	2002	2003	Besparelse jf. selskabet
Administration af kunder	47.184	145.409	277.160 kr.
Vedligeholdelse af net mv.	47.184	145.409	0
Samlede konsekvenser	94.368	290.819	277.160 kr.

31. marts 2004

J.nr.: 11-118

Eksp.nr.: 14710

TAT

Side 13 af 19

Af tabel 1 fremgår det, at de samlede økonomiske konsekvenser af at have kollektivt aflæste kunder i den økonomiske regulering for selskabet i år 2002 udgør 94.368 kr. og i 2003 udgør 290.819 kr.

Selskabet fortæller selv, at de har en besparelse på 277.160 kr. på administrationen af kunder, men ingen besparelse på vedligeholdelse af nettet mv. Dvs. hvis man ikke skulle holde selskabet til last, at de sparer flere penge i administrationen af kunder end den økonomiske regulering medfører af konsekvenser, vil det betyde, at selskabet får et "tab" på i alt 192.593 kr., hvilket svarer til 0,9% af deres indtægtsramme.

En forringelse på 0,9% af den samlede indtægtsramme er ikke en væsentlig økonomisk forringelse i forhold til andre selskaber og Energitilsynet kan derfor ikke imødekomme Viby Net A/S' ansøgning om dispensation."

Den 25. februar 2003 kommenterede Viby Net A/S tilsynets redegørelse således:

"Redegørelsen indeholder ikke en beregning af Viby Net A/S' omkostningsramme hhv. med og uden kollektivt aflæste målere [som ville] afdække, om Viby Net A/S stilles ringere end andre selskaber. Med en beregning af Viby Net A/S' omkostningsramme som et selskab uden kollektiv måling vil effektiviseringstiltagets (kollektiv måling) indflydelse på den samlede omkostningsramme indgå med effektiviseringskravet gange effektiviseringstiltaget. [...] Det er ikke korrekt, at Viby Net A/S får kompensation for de fordyrende forhold ved at drive og vedligeholde net i tæt bebyggede områder, da antallet af målere anvendes i benchmarkingmodellens korrektionsfaktor og dermed de udmeldte effektiviseringskrav.

Viby Net A/S' ulemper ved anvendelse af den anvendte benchmarkingmodel skal sættes i forhold til omkostningsramme og ikke til den langt højere indtægtsramme. [...]"

Ved e-mail af 24. marts 2003 til Energiklagenævnets sekretariat fremkom Energitilsynet med afsluttende kommentarer til Viby Net A/S' ovenfor refererede kommentarer. Det fremgår heraf, at "da indtægtsrammen danner grundlag for selskabets økonomi og hvad selskabet må opkræve hos forbrugerne er det korrekt at Viby Net A/S' ulemper holdes op mod indtægtsrammen og ikke op mod omkostningsrammen, som kun er en delmængde af indtægtsrammen og derfor ikke nogen binding for selskabet".

31. marts 2004

J.nr.: 11-118

Eksp.nr.: 14710

TAT

Side 14 af 19

I brev af 10. juni 2003 bemærkede Viby Net A/S om ovennævnte e-mail, at tilsynets redegørelse "indeholder fortsat ikke en beregning af Viby Net A/S' omkostningsramme, henholdsvis med og uden kollektivt aflæste målere. Som anført i vor klage vil kun denne beregning afdække, om Viby Net A/S stilles ringere end andre selskaber".

Retsgrundlag

I lovbekendtgørelse nr. 151 af 10. marts 2003 om elforsyning med senere ændringer, herefter elforsyningsloven, bærer §§ 69 til 74 overskriften "Priser og betingelser for elektricitet. Elforsyningsvirksomhedernes priser og betingelser". Fra elforsyningslovens § 70 citeres:

Stk. 1. Priser for net- og transmissionsvirksomhedernes ydelser fastsættes i overensstemmelse med de i stk. 2 nævnte indtægtsrammer. Rammerne fastsættes med henblik på dækning af de i § 69 nævnte omkostninger ved en effektiv drift af virksomheden.

Stk. 2. Økonomi- og erhvervsministeren fastsætter regler om generelle indtægtsrammer for alle berørte virksomheder for et nærmere angivet antal år. Inden for de nævnte rammer fastsætter Energitilsynet årligt en indtægtsramme for hver af de berørte virksomheder.

Stk. 3. Energitilsynet kan give dispensation fra de af tilsynet fastsatte rammer, såfremt det er nødvendigt for, at virksomheden kan gennemføre forpligtelser, som er pålagt i bevillingen, i loven eller bestemmelser fastsat i medfør af loven.

Stk. 4. [...]

Stk. 5. [...]

Stk. 6. [...]

I medfør af bl.a. elforsyningslovens § 70, stk. 2 er udstedt bekendtgørelse nr. 944 af 29. oktober 2001 om indtægtsrammer og åbningsbalancer for virksomheder og transmissionsvirksomheder med elforsyningsnet på 150 kV og

derunder, herefter "indtægtsrammebekendtgørelsen". I indtægtsrammebekendtgørelsens 31, stk. 5 fastsættes:

"Beregningen af den enkelte virksomheds effektiviseringspotentialer, jf. stk. 1, sker ved en sammenligning (benchmarking) af de enkelte virksomheders omkostningsrammer for den pågældende reguleringsperiode set i forhold til omfanget af de enkelte virksomheders net. Ved sammenligningen skal der tages hensyn til forskelle i rammebetingelser, som har væsentlig betydning for selskabets omkostninger, herunder lokaliseringen i henholdsvis city-, by- eller landområde."

I § 38 siges det:

"Energitilsynet kan beslutte, at en virksomheds omkostningsramme skal forhøjes skønsmæssigt i et nærmere angivet antal år, hvis virksomheden ved beregning af indtægtsrammen stilles væsentligt ringere end andre virksomheder, og dette skyldes særlige forhold, som ikke kan lægges virksomheden til last."

Indtægtsrammebekendtgørelsens § 34 bestemmer, at

"Energitilsynet offentliggør den metode, som anvendes ved beregning af virksomhedernes effektiviseringspotentiale samt de væsentligste forudsætninger og vurderinger, som ligger til grund for fastlæggelsen af de individuelle effektiviseringskrav."

På mødet den 26. november 2001 vedtog Energitilsynet, at når effektivitetskravene besluttet, skal de meldes ud til samtlige netvirksomheder og offentliggøres på internettet sammen med en vejledning, der forklarer, hvordan kravene er beregnet. Den vejledning af 14. november 2001, der forelå for tilsynets møde, blev i en revideret version af 4. december 2001 sendt til samtlige net- og transmissionsselskaber som bilag til de enkelte virksomheders individuelle effektivitetskrav, som tilsynet meddelte virksomhederne ved brev af 4. december 2001.

Vejledningen har tidligere været genstand for behandling for Energiklagenævnet. I afgørelsen af 4. september 2002 vedr. klage fra Vestjyske Net A/S over Energitilsynet (j.nr. 97-2301-0108) angående fastsættelse af individuelle effektivitetskrav fandt nævnet, at i mangel af særlige af ministeren ved bekendtgørelse fastsatte rammer, ses de af Energitilsynet fastsatte rammer ikke at rejse et hjemmelsproblem i forhold til klager, idet rammerne tjener til at beskytte virksomhederne mod tilsynets egen fastsættelse af individuelle effektiviseringskrav, der går ud over de besluttede grænser.

Fra vejledningen citeres:

"B. By-land korrektion

31. marts 2004

J.nr.: 11-118

Eksp.nr.: 14710

TAT

Side 15 af 19

I beregning af netvolumen indgår endvidere en korrektionsfaktor, som skal tage højde for, at virksomheder, som opererer i byområder, alt andet lige, har større omkostninger end virksomheder, som opererer i landområder. Korrektionen sker ved, at den enkelte virksomheds netvolumen multipliceres med en korrektionsfaktor, hvis størrelse afhænger af selskabets kundetæthed. Korrektionsfaktoren skal kun anvendes på den del af netvolumen, som vedrører spændingsniveauer op til og med 20 kV. Transformerfor- eningerne har ikke disse forskellige karakteristika, som gør at det er nødvendigt med en by-land korrektion og derfor bruges korrektionsfaktoren kun på distributionsselskaberne. Dermed er virksomhed *i*'s samlede omkostningsindeks givet ved:

$$e_i = \frac{omk_i^d}{\sum_j w_j^d N_{ij} k_i} + \frac{omk_i^a}{\sum_j w_j^a N_{ij} k_i}, \text{ hvor}$$

omk_i = omkostningsrammen (for hhv. drift og afskrivninger for virk.*i*)

w_j = omkostningsækvivalenter for anlæg *j* (for hhv. drift og afskrivninger)

N_{ij} = antal anlæg *j* for virksomhed *i*

k_i = by - land korrektionen for virksomhed *i*, *k* = 1 for *N_j* > 20 kV

By - land korrektionen for virksomhed *i* er beregnet på følgende måde:

$$k_i = 1 + c \cdot KT_i, \text{ hvor}$$

KT_i er kundetætheden for virksomhed *i*:

$$KT_i = \frac{\text{Målerantal}_i}{(\text{km. 0,4 kV kabel} + \text{km 0,4 kV ledning})_i}$$

Konstanten *c* er fastsat til 0,0092¹. Korrektionen medfører, at omkostningsindekset renses for de omkostninger der kan tilskrives fordyrende forhold i byområder. Korrektionen foretages både på indekset for drift- og administration (*ed_i*) og afskrivninger (*ea_i*). [...]

Fordyrende forhold i cityområder for anlæg over 20 kV kan primært henføres til

- a) meromkostninger i forbindelse med reparation af kabler (by- virksomhederne har flere hændelser samt højere omkostninger for hver hændelse),
- b) meromkostninger i forbindelse med pålagte kabelomlægninger, samt
- c) meromkostninger i forbindelse med afskrivning af højere standardpriser.

¹ Dette sker vha. en lineær regression mellem kundetætheden og det ukorrigerede omkostningsindeks for samtlige distributionsvirksomheder [Energitilsynets fodnote].

31. marts 2004

J.nr.: 11-118

Eksp.nr.: 14710

TAT

Side 16 af 19

Meromkostningerne påvirker fortrinsvis arbejde på jordkabler. Meromkostningen til både kabelfejl og pålagt kabelomlægninger over 20kV (for både land, by og city) holdes udenfor benchmarkingen, og gives som et tillæg til indtægtsrammen, jf. § 21, punkt 1 i bekendtgørelsen om indtægtsrammer mv.

[...]

Afskrivningsækvivalenterne adskilles på city, by og land baseret på forskellen i standardpriser. Herved korrigeres der for de forøgede afskrivninger, som følger af højere anlægsomkostninger og standardpriser i by- og cityområder. Korrektionen for fordyrende cityforhold håndteres dermed forskelligt i netvolumenmodellen alt efter om der er tale om anlæg på 20 kV og derunder eller anlæg over 20 kV. Omkostningsindekset for anlæg for spændingsniveauer på 20 kV og derunder, e_i^L , og omkostningsindekset for anlæg over 20 kV, e_i^H , beregnes som følgende:

$$e_i^L = \frac{omk_i^L}{\sum_j w_j^L N_{ij}^L k_i} \quad \text{og} \quad e_i^H = \frac{omk_i^H}{\sum_j w_j^H N_{ij}^H}$$

Såfremt virksomheden har anlæg på bådelspænding og højspænding fordeles driftsomkostningerne proportionalt med netvolumen:

$$omk_i^L = afskr_L + driftsomk * \frac{\sum_j w_j^{dL} N_{ij}^L k_i}{\sum_j w_j^{dL} N_{ij}^L k_i + \sum_j w_j^{dH} N_{ij}^H}$$

$$omk_i^H = afskr_H + driftsomk * \frac{\sum_j w_j^{dH} N_{ij}^H}{\sum_j w_j^{dL} N_{ij}^L k_i + \sum_j w_j^{dH} N_{ij}^H}$$

w_j^{dL} = driftsækvivalenten for anlæg j på lavspænding

w_j^{dH} = driftsækvivalenten for anlæg j på højspænding

For virksomheder med anlæg over 20 kV korrigeres e_i^H for fordyrende cityforhold både i form af en reduktion af omk_i^H - fradrag for kabelfejl og kabelomlægning - og i form af en højere w_j^H som følge af højere afskrivninger på cityanlæg.

[...] Endelig er såkaldte upåvirkelige omkostninger (ejendomsskatter og nettab) holdt udenfor benchmarkingen. Nettabet i transmissionsnettet er stærkt varierende, og virksomhederne har meget ringe mulighed for på langt sigt at påvirke denne omkostning."

Energiklagenævnets bemærkninger

I henhold til indtægtsrammebekendtgørelsens § 38 kan tilsynet beslutte at forhøje en indtægtsramme, hvis virksomheden ved beregning af indtægtsrammen stilles væsentligt ringere end andre virksomheder. Energitilsynet har afgjort Viby Net A/S' anmodning om dispensation på grundlag af vejledningen af 4. december 2001. Vejledningen er offentliggjort på tilsynets hjemmeside,

31. marts 2004

J.nr.: 11-118

Eksp.nr.: 14710

TAT

Side 17 af 19

men har fået retsvirkning ved at være meddelt virksomhederne direkte i tilsynets brev af 4. december 2001.

Nævnet må derfor overveje, om tilsynet kan undlade at skønne over, hvorvidt beregningen ifølge vejledningen i det konkrete tilfælde har stillet virksomhederne ringere end andre virksomheder, når dispensationsanmodningen har hjemmel i bekendtgørelsens § 38.

Nævnet bemærker, at vejledningen ikke indeholder mulighed for, at Energitilsynet kan beregne en generel ækvivalent, der kan tage højde for ulighederne mellem tilfælde, hvor målere, henholdsvis kunder lægges til grund for beregningen af en virksomheds effektivitet. Dette giver særlig anledning til overvejelse i denne sag, hvor andelen af kollektivt aflæste målere udgør 21 %.

31. marts 2004

J.nr.: 11-118

Eksp.nr.: 14710

TAT

Energiklagenævnet bemærker dernæst, at der mellem parterne er enighed om, at brugen af kollektivt aflæste kunder giver en reel besparelse. Det fremgår af de beregninger, som Energitilsynet har fremlagt for nævnet, at i alle de forskellige beregningsforudsætninger er der en besparelse.

Side 18 af 19

Energiklagenævnet er enig med tilsynet i, at det som udgangspunkt ikke er naturligt at forøge omkostningsrammerne med et beløb på baggrund af varigt sparede omkostninger.

Hvad angår klagepunktet om, at Energitilsynet benytter antal målere frem for antallet af kunder, bemærker Energiklagenævnet, at Energitilsynet selv sagt benytter antal af målere, fordi Viby Net A/S gør det. Nævnet finder, at Energitilsynet som udgangspunkt må have pligt at benytte de beregningsforudsætninger, der følger af, hvad et selskab i praksis gør.

Twisten for Energiklagenævnet er herefter alene, om tilsynet havde pligt til at bruge dispensationshjemlen i bekendtgørelsens § 38 i en situation, hvor tilsynet finder, at "Viby Net A/S i benchmarkingen også [får] kompensation for de fleste fordyrende forhold" (udhævet her), og at "en forringelse på 0,9 % af den samlede indtægtsramme [ikke er] en væsentlig økonomisk forringelse i forhold til andre selskaber".

Viby Net A/S' påstand om, at det ikke tilkommer Energitilsynet at vurdere, om en forringelse på 0,9 % er væsentlig eller ej for selskabet, må forkastes. Energitilsynet er et økonomisk tilsyn, som har både ret og pligt til en sådan stillingtagen.

Nævnet finder, at udgangspunktet for vurderingen må være, at en indtægtsvariation på 0,9 % for en virksomhed som Viby Net A/S ikke er væsentlig. Nævnet finder videre, at som sagen foreligger for nævnet, er der ikke oplyst

væsentlige argumenter herimod, selv om nævnet tager hensyn til fordele og ulemper ved det store antal kollektivt aflæste kunder, og den dermed forbundne atypiske fordeling af selskabets omkostninger.

Herefter må det konkluderes, at Energitilsynets undladelse af at benytte bekendtgørelsens § 38 til fordel for Viby Net A/S ikke har indebåret sagsbehandlingsfejl, der kan medføre ophævelse af tilsynets afgørelse, som derfor bør stadfæstes.

Nævnet tilføjer, at afgørelsen ikke påvirkes af, at de sparede omkostninger for en kollektivt aflæst kunde i Viby Net A/S' område kommer disse kunder til gode i form af reduktion af abonnementsbetaling. Da elforsyningsloven ikke indebærer pligt til at give rabat til særlige kundegrupper, som medfører mindre omkostninger for selskabet i forhold til øvrige kundegrupper, finder nævnet derfor, at en rabat som den omhandlede står for netselskabets egen regning.

31. marts 2004

J.nr.: 11-118

Eksp.nr.: 14710

TAT

Side 19 af 19

Energiklagenævnets afgørelse

Energitilsynets afgørelse af 23. september 2002 stadfæstes.

Sagen har været behandlet på Energiklagenævnets møde 31. marts 2004.

Denne afgørelse er truffet i henhold til elforsyningslovens § 89, jf. lovbekendtgørelse nr. 151 af 10. marts 2003 med senere ændringer, og kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Kopi af afgørelsen er sendt til Energitilsynet samt til Brabrand Net A/S.

P. N. V.

Christen Boye Jacobsen
Nævnnsformand

/ Thomas Andersen Thrane
Fuldmægtig